

פ

גלגול-הלב

ה. ברנר פנתה אחד המאמרים של ביה הלשון: "באחד מלוחות אחי אסף הראשונים, מאתם שהיו נדפסים כולם בפטיס ובפטיס צרים כפולים, נדפס שיר כאת פרישמאן, רטואה בדור קה" מעשה בבתולה עבריה (הנמשל: השירה העברית) שהלחה במחלת הח' וררן, וקראו לכל מיני רופאים: אידי-אליסטיים, ריאליסטיים ונאטורליסטים - ולא ידעו להעלות לה ארוכה: ולא הר-עילו גם שירי הבין, ולא הרעילה אפילו דרמה, או פגש אל מיטת רחילה רופא צעיר לימים, אחו בדופק, מישש בזפק ומנא את החידה מהר חיש:

לא חסר לה דבר בקתי איש.

העיקר לשירה היא האישיות, בעל הכשרון, לוספר העובד (כי מה היא השירה, אם לא צורה מיוחדת של עברי דת לדוח?) - זרד פרישמאן בעצמה, בכמה בחינות, הנה כל ימי האיש הזה, וכעין גמול על כל מעשיו נשלח לו בשתי השנים האחרונות עור כנגדו, איש עורר, דירש לשומרת היה אומר: איש - ראשי חיבות: אברהם יוסף שטיבל, דברים אלה, שבהם הלצה אחת כאילו מלידה הלצה אחרת, נכתבו בשנת תרע"ט (כתבי י"ב, כרך ששי, עמ' 312) הם מכונים לשיר ליצנות של ד.

י

פרישמאן שנדפס בלוח אחיאסף הש' לישי - וענינו, המסופר בארוכה, מע-שה בבתולה עבריה אשר "חלתה, הל' תה / (ראוב, אגלה לכם בלהישה / בת פי זאת האשה / הלא היא השירה העברית!) / - - - ויקראו לרופ' אים ידעו כולם / בסגולית וקסיעות וכללים ופרטים / ויעשו בלהטים / וקסטו כצחיהם לקמטים, קמטים / - - - ויריק כל החקירה / לשוא שמן משחה, לשוא המרקחת / לשוא אפיק טחין / גופת מלסוין / והטיית מלוגי מה עם אספלנית / שמרזו על פני הפדחת - - - לשוא טידחת אדיר אליסטיים, ריאליסטיים, נטוראליסטיים, כי להעלות ארוכה אין ידם מגעת. / אז ניגש אחד מבעליהשמת / אל מיטת החולה איש צעיר לימים / זמון ובריא כפר בן-בקר חמים / ויאח הדפק / ויטשש הופק / וימצא מהר חיש / את החיזה, ויפן ויקרא: בתמותו / הלא אין כל ספק / לא חסר לה דבר בלתי אם איש".

ב.

השיר הזה נדפס בשנת תרנ"ה (לאח אחיאסף, עמ' 159-160), אך מה יתמה הקורא, כי שיר דומה לו, אך קצר ממנו בהרבה, נדפס אחרי שנים וחחום עליו מחבר אחר. ענין השיר מעשה בבת ציין העבריה אשר חלתה ובאו

ר

רוב רופאים להצילה, "זה אמר יבלת / וזה קדחת / ויתן זה דבלת / וזה מרקחת" וכל טירחתם לשרא, אך אחד אמר: / רופאי אליל מה אחם טרעים / הטרם תראו איה הנגע? / הטרם תדעו כי יצוי על שנה / העבריה הזאת ישובו אלמנה? / סהרו נא חיש / ותנו לנו איש". השיר הזה נדפס בתרס"ג טעל עמודי "הצפירה" וחתום עליו משורר וסיפר נדע בימים ההם - נתן נטע סמואלי, הקורא, המקביל את שני השירים, אינו יכול להכחיש, כי דמוטיב הוא אחד, המבילה אחת וביחוד הרחוקהסיום (חיש - איש) הוא אחד, ולפי שפרישמאן פירסם את שירו שמונה שנים קודם, אי אפשר למתוח עליו החשד כי נהג מה, כדרך שנהג כנדע, בכמה וכמה נושאים ומיטיבים, שנטלם ברקפה באחרים, ונמצא שהחשד נמתח לוירד על סמואלי.

אולם בנהג בעילמהספרות, כי הקנה במשיכה נוסח קצר ערשה אותו נוסח ארוך וכאן נמצא הקורא היפוכו של דבר, שעל כן הוא רואה עצמו מחוייב לטרוח מעט בעלים בלים וסופו, אסנב, ימצא, כי הנוסח הקצר כבר נדפס קוד דם, ולפי שנדפס כשמו: "הרפואה", וכענינו וכתחיתמו - ג. נ. סמואלי, בשנת תרס"ז ("המגיד", גל. 40), כלומר תשע שנים לפני שנדפס שירו של

לשירתו א, רק לעבודתו והספרותיות. הנה נ. נתן סמואלי הוציא ספר סר פורי. קולטור בילדער אויס גאליציען" ולפני ימים נודמנה החבורה הזו המ' כלכלת כעשדים סיפורים קצרים, וכא' שר קראתי בה מאאתי, כי מרבית הסיפורים בספר, קולטורבילדער" נעתקים המה ממבשרי דיסופרים הנדפסים ב"השחר" והמליץ, כמו הסי' פור, דאס טיפפעריל איין דעם יויד הוא השיר קיצו של יויד ליל"ג, זער אנטיסעמיט לקוח מסיפור בר אגנד' שטעסער ועוד ועוד, והוא אספם מבלי להזכיר כי מקורו ש" פת עבר, ספני מה" ("המגיד, תרס"ג, גל. 42).

פרישמאן, הרי ששירו של סמואלי עיר קר, וחשד שנמתח כמה פעמים על פרישמאן נמתח גם הפעם, ג. אלא שפרישמאן נטל הפעם ממישהו טילה היתה גם לו דרך-כנהג, כי לא יצאו ימים ברובים, שנדפס ראשונה שירו של סמואלי, בא פ. אל שמון וכתב כדברים אלה: "בהסגיד גליון 40 קראתי את השיר, הרפואה" ומצאתי בו דברים שאינם ראויים לצאת מעט סופר הכותב זה כעשרים שנה עברית נודע למשורר בספרותנו, הלא לא נזכר כלל במקרא דבלת רק דבלת תאנים (מ"ב כ"ז) שלח דבלה (שם ל') ימנה זה אפוא הכריח לו לכתוב דובות? ושאל-תי השניה היא בענין שאינו מתייחס